

[Kristine Heitberg.]

nalt netop på dette felt, netop gennem sit talentfulde samarbejde med u-landene. En forudsætning for, at vi ikke styrer mod en anden katastrofe som følge af denne udvikling, en katastrofe for store dele af vor egen industri og dermed en ny belastning for vor arbejderklasse, er, at vi i tide undersøger, hvilke følger den fremtidige udvikling i retning af den nye økonomiske verdensorden vil få for vort eget land.

Jeg er bekendt med, at man ikke blot fra svensk side, men især fra hollandsk side har sat en del arbejde i gang omkring løsningen af disse problemer, og jeg vil derfor spørge, hvornår vi dog gør noget tilsvarende herhjemme. På længere sigt er jeg ganske sikker på, at konflikten mellem Nord og Syd med ubønhørlig sikkerhed vil fremtvinge et planøkonomisk system også hos os selv. Det er klogt, hvis vi i tide gør, hvad vi kan for at tilpasse landet til de forhold, der må ændre sig og vil ændre sig.

På teknologiens område er der et og andet, vi kan gøre, også ud over hvad vi hidtil har gjort. Det er meget vigtigt dels at sætte projekter i gang byggende på udviklingsforskning, dels at sørge for, at de opnåede resultater på det område, der omfatter teknologisk forskning på det offentlige regning, f. eks. på DtH, ikke, som det ofte sker, bliver overtaget af private gennem patentrettigheder og bliver tilbudt u-landene i dyre domme eller i en form, der ikke giver den ønskede beskæftigelsesmæssige effekt. Også på dette punkt bør vi støtte u-landenes ønsker om en art international databank på teknologiens område. Og hvad med i øvrigt at begynde for os selv eller på nordisk basis med at danne sådan et tilbud om en informationscentral på det område, der hedder know-how?

Ministeren peger på mange væsentlige punkter i vort forhold til u-landene, herunder det projektarbejde, vi bør støtte for at give halvdelen af u-landenes befolkning, nemlig kvinderne, en mere menneskeværdig tilværelse uden af den grund at påtvinge disse lande vore egne kulturmønstre. Betydningen heraf kan ikke overvurderes. Det er ikke snak og resolutioner, men handlinger, verdens kvinder forventer af netop de nordiske lande. Jeg er taknemlig over, at man er

opmærksom på det, og jeg venter en vældig indsats også fra dansk side på dette felt.

Men man kunne herfra tage udgangspunktet i en vurdering af bistanden fra en projektbetragtning også i øvrigt. Som sagt også her i dag af bl. a. hr. Honoré er det ikke de fattige lande, men de fattige befolkninger, vi ønsker at støtte. Det er vor opfattelse, at det vil være den bedste måde at sikre, at vore midler bliver brugt efter hensigten, at vi går ind i projekter og specielt projekter af den art, der direkte kan siges at være til gavn for den jævne og for den fattigste befolkning, fremfor at rette os efter de tvivlsomme overvejelser om fattigdom og rigdom i de enkelte lande, baseret på opgørelser over bruttonationalproduktet og indtægt pr. indbygger. Det er et overordentlig vigtigt punkt for os, og jeg tror, at en hel del af de fejltagelser, der af og til peges på i vor u-landsbistand, ville have været undgået ved en større vægt på og kontrol med helt konkrete og jordnære projekter. Men denne projektbistand kræver naturligvis, at vort eget apparat kan klare opgaverne, og derfor mener jeg, det er vigtigt, at Danida udbygges ganske væsentligt. Jeg tror, de fleste ordførere her har været inde på dette, at det er helt urimelige krav, man byder denne organisation, hvis kapacitet ikke er forøget, men hvis opgaver er øget mangefold.

Det er også bekymrende, at det af den rullende 5 års plan synes at fremgå, at støtten til udviklingsforskning tænkes nedskåret. Dette i forbindelse med omdannelsen af instituttet til et center må ikke føre til, at den frie og selvstændige forskning indskrænkes. Det er vigtigt, at selvstændige, frie og erfarne forskere knyttes fast til centret. Hvordan kan vi ellers sikre, at vor bistand fungerer optimalt?

Hvad andre støtteformer angår, har vi allerede under behandlingen af lov om udviklingssamarbejde for nylig peget på nødvendigheden af, at statslånene afbindes, ikke blot af prismæssige hensyn, men også af hensyn til disse låns effektivitet. Det drejer sig ikke mindst om mulighed for at yde lån til støtte for u-landenes indbyrdes udveksling. De forskellige garantiordninger, herunder ydelser fra Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene, den forhenvæ-